

Dunai Attila (2013)

Talajok aggregátum-stabilitásának összehasonlító vizsgálata

A talajaggregátumok olyan talajrészecske-csoportosulások, melyekben az alkotó részecskék jelentősen nagyobb erővel kötődnek egymáshoz, mint a környezetükben megtalálható egyéb talajrészecskékhöz. Az így kialakult szerkezeti elemek rendkívül nagy fontossággal bírnak, és a talajtulajdonságok széles spektrumára gyakorolnak alapvető hatást. Az aggregátumokat - egyéb folyamatok mellett - leginkább fizikai hatások formálják. Romboló erők hatására a szerkezet szétesik, ami a pórustér változását, végső soron pedig minőségi leromlást idéz elő. A romboló erőkkel szembeni ellenállás mértékét az aggregátum-stabilitás, mint talajfizikai mutató fejezi ki. A vizsgálatok eredményeként kapott, vízzel szemben ellenálló stabil aggregátumok számszerű arányának nagyságából következtetni lehet az adott talaj szerkezeti állapotára, az esetleges leromlás formájára, mértékére stb.

A nemzetközi szakirodalomban számos eszköz és módszertan létezik az aggregátum-stabilitás nedves szitálással történő meghatározására. Vizsgálatunk során 6, különböző helyről és mélységből származó talajminta stabil aggregátum-arányát mértük három különböző eszközzel – módosított Kemper és Koch-féle készülék, Eijkelkamp Wet Sieving Apparatus és Retsch AS-200 Digit nedvesszita-sorozat – azonos előkészítés mellett. A kapott eredményeket statisztikai módszerekkel (Varianscia-analízis és összefüggés-vizsgálat, IBM SPSS PC Software) értékeltük.

A vizsgálatok eredményeiből megállapítható, hogy mindhárom készülék esetében szoros kapcsolat mutatkozik a talajok két adott készülék által mért stabil aggregátum % értékei között. A talajmintánkénti összehasonlítás esetében azonban az azonos módszerrel elvégzett előkészítés ellenére a mért értékek között sok esetben ezt nehezítő, jelentős különbség mutatkozott.